

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי ג' שבט תשפ"ג | דף היומי בבלי: גזיר ב | דף הכולל: נדרים מח.
דף היומי בהלכה: מסימן צ"ב אמצע הסעיף "ודוקא" עד סעיף ד'.
מוסר: שמירת הלשון - פרק ג' 'ובאמת' עד סוף פרק ג'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: ש. הפרישות פ"ה "והשתדל אח"כ לאטום אנך" פ"ו "ומהם מעשה אלישע"

**ניתקתי את השיחה, ומעיניי החלו לזלוג דמעות.
הייתי בכזו מצוקה, כמעט חסר אונים, והנה,
כמו מלאך מן השמים, ברגע אחד, יצאתי
מאפילה לאורה. בחלומותיי השחורים ביותר
לא הייתי מעלה בדעתי מה יקרה בהמשך**

סיפור אמיתי לחלוטין, למרבה הצער, שהתרחש בחודשים האחרונים - לקרוא, להודעו ולהזיזו

בעולם. אפילו מהאנשים שהכי קרובים אליי. כך להתקשר לסתם אדם, שרק לפני דקות ספורות שמעתי על קיומו, ועוד לבקש ממנו הלוואה. זה משהו שנוגד את האישיות שלי. אבל לא הייתה לי ברירה. הזמן הלחץ, וההבנה שהעניין חייב להיות מוסדר עוד לפני החג חייבו אותי לעשות מעשה.

התקשרתי אליו בחשש. ליבי פעם בפראות. סיימתי את השיחה כמו המאושר באדם. זו הייתה שיחה מרגשת ומחממת כל לב. סיפרתי לארז שאני מתקשר בשליחות מנהל החיידר, חסר לי כעת בחשבון הבנק 3,000 ש"ח, ואודה לו מאוד אם יוכל להלוות לי.

להלוות??? 3,000 ש"ח??? מה פתאום!!! אני רוצה לתת לך מענק לחג של 5,000 ש"ח. אתם, אברכי הכוללים, מחזיקים את העולם. עליכם העולם עומד. בזכותכם יש לכולנו את כל הטוב שבעולם. הרב שלי תמיד אומר לי, כמה שיתן יותר לבני תורה, כך בורא העולם ישפוך עליך יותר מהשמים.

כך, במשך כמה דקות, עוד שבחים וסיפורים אישיים איך שהוא מעריץ את תלמידי החכמים, ואיך הוא כל היום חושב כיצד ניתן לסייע להם. בסיום השיחה היה תכליתי. מה מספר חשבון הבנק שלך, אני מעביר לך מיידית. שיהיה לך בבריאות ובשמחה, חג שמח וכל טוב.

ניתקתי את השיחה, ומעיניי החלו לזלוג דמעות. הייתי בכזו

1. היה זה ערב חג הסוכות. השנה, שנת תשפ"ג. כמו בכל בית יהודי, הימים לחוצים במיוחד, יחד עם ההכנות המרובות, הקניות ההכרחיות, גדלו להן גם ההוצאות. כרטיס האשראי העתיד לצאת ב־10 בחודש, יום ראשון דחול המועד, המריא בתאוצה כלפי מעלה. כבר חרג מגבולות האטמוספירה. לפי החישובים שלי, היו חסרים לנו בחשבון הבנק עוד 3,000 ש"ח לכיסוי החיוב.

פניתי למנהל החיידר של ילדי אדם הגון וישר דרך, תלמיד חכם נעים הליכות, אוהב לעזור לכל אדם, ביקשתי את עזרתו אולי יוכל להלוות לי מהיום להיום סכום של 3,000 ש"ח, הסכום שהיה חסר לי בחשבון הבנק לכיסוי חיוב האשראי.

הוא לא יכל. השיב שבדיוק כעת גם הוא לחוץ מאוד בחשבון הבנק, אין לו כלל יתרה. אבל יש לו עצה בשבילי. לאחרונה פגש ביהודי עשיר ונכבד, אישיות מרתקת ומעניינת, הוא מאוד אוהב לעזור לבני תורה, אין לו ספק שישמח לעזור לי.

כבדרך אגב הוא סיפר לי, שאותו אדם, נקרא לו מעתה ארז, תרם לו סכום משמעותי בשביל לכסות את התוספות שנתן למלמדים לתקופת החגים. בימים אלו החל לחשוב עימו לקדם מיזם מעניין להקל על מצוקת אברכי הכוללים, לפי מה שמתרשם, הוא האיש הנכון.

אני טיפוס מאוד ביישן. לא מסוגל לבקש טובה מאף אדם

השיחה הוא אומר לי: תרד עוד חמש דקות לכניסה לבניין, אני נמצא כעת באזור, תביא אתך את תעודת הזהות, הדרכון וכרטיס האשראי שלך, אחתים אותך דרך האפליקציה בטלפון שלי על כמה אישורים, והכסף אצלך בחשבון.

נפגשנו. סיפר לי שבתקופה האחרונה מאוד מתחזק בתשובה. את הילדים שלו העביר לבתי ספר תורניים. יש לו אפילו כמה חברות. מתייעץ הרבה עם הרב שלו. הוא מרגיש שיש לו כיום שליחות מהאלוקים, לעזור לאברכים ללמוד תורה.

הוא פלט, אמנם בלי כל התחייבות, אבל עם הרבה רצון טוב. שגם ביחס למשכנתא שלנו יש לו כבר כמה רעיונות. ויש סיכוי שיוכל בעוד זמן מה לשתף אותי באיזה מיזם ולסגור בבת אחת את כל המשכנתא הזו. אבל לגבי זה יעדכן רק בעוד כמה חודשים. הוציא את המכשיר הנייד שלו, ביד מאומנת החליק על המסך, לחץ והקיש, הקיש ולחץ, תוך רגעים ספורים סימן לי היכן לחתום. חתמתי. שוב החליק על המסך. שוב חתמתי. לאחר מכן צילם את הת"ז והדרכון שלי, שם את המכשיר מולי, אמר לי: תאמר את שמך. את תעודת הזהות שלך. עוד כמה חתימות והקשות על המסך. סיימנו.

הוא מושיט לי יד לשלום. הכסף ייכנס אליך לחשבון בימים הקרובים. שיהיה לך רק טוב. לפני שנפרדנו הוא מציין, בימים הקרובים אתה צפוי לקבל מכתבים או חבילות הביתה. ברגע שמגיע משהו, תרים אליי טלפון אני בא לקחת. אל תפתח. השבתי - בסדר גמור. אין בעיה. נפרדנו לשלום.

פגישה זו התקיימה בלילה הכי עמוס בשנה, ליל ערב חג הסוכות. למי יש זמן לעסקאות והלוואות. אבל אני הייתי מרוצה מאוד. כזה ניצול זמן לא חלמתי. הקדשתי כמה דקות, הסדרתי את כל הדרוש לקבלת ההלוואה, כעת יכולנו להיכנס לחג שמחים ורעננים כבני חורין.

3. יום שני של חול המועד, אני מרים טלפון לבנק לשמוע במערכת האוטומטית מהי היתרה העדכנית בחשבון. לבדוק סופית שהיה מספיק כיסוי לחיוב האשראי, לראות שאחרי העשירי בחודש הכל בסדר. אצלנו בחשבון העשירי בחודש הוא יום דרמטי במיוחד. ביום זה קורה כמעט כל מה שקורה בחודש. נכנסות המשכורות ויוצאות רוב ההוצאות, המשכנתא וכרטיסי האשראי.

לא האמנתי למשמע אוזניי. היתרה בבנק למעלה ממאה ושישים אלף שקל, בזכות. מעולם לא היה כזה סכום בחשבון הבנק שלי. לא ידעתי שיש כל כך הרבה מקום בלב של חשבון הבנק שלי. התרגשתי. סיפרתי לרעייתי על המטמון שנמצא אצלנו בחשבון. ידעתי ידו של מי במעל, של ארז כמובן.

התקשרתי אליו כל כך שמח. סיפרתי על ההפתעה המונחת בחשבון. ארז משיב, יפה מאוד. אז כרגע תשאיר אצלך 40,000 ש"ח, זה החלק בהלוואה שלא נושא ריבית. את המאה ועשרים הנוספים תעביר אליי לחשבון, ואני אסגור את ההלוואה הזו.

תרשום את מספר החשבון, תבצע את ההעברה ותעדכן

מצוקה, כמעט חסר אונים, והנה, כמו מלאך מן השמים, ברגע אחד, יצאתי מאפילה לאורה. חשבתי לעצמי, אוכל לכסות ביתרה גם את כרטיס האשראי הנוסף שעתיד לצאת לי מיד לאחר החג. איזו ברכה.

שעתיים לאחר מכן, דפיקות בדלת. בפתח עומד משלוחן של רשת מזון, סביבו ארבעה ארגזים מלאים כל טוב, כל מוצרי היסוד, יחד עם מיטב הממתקים, חבילות דגני בוקר ומארזי שתייה, הכל בשפע ובנדיבות.

אני אחוז תדהמה. מנסה להסביר למשלוחן שכנראה נפלה טעות בכתובת ההזמנה. אך הוא מגיש לי גלויה ממותגת, עם הדפס ולוגו באותיות מוזהבות, עליו מילים ספורות שנכתבו בלורד עדין ובכתב יפפה: לאברך היקר, ברכת חג שמח. אוהבך, ארז.

קשה לתאר את האושר והשמחה שהיו מנת חלקם של כל בני המשפחה. הילדים החזיקו נרגשים את החטיפים השונים, חלקם לא טעמו מימיהם. רעייתי, התרגשה מערכת חומרי הניקיון והסבונים השונים. ואני שמחתי לראות איך הבית התמלא מוצרים. לפי חישוב מהיר שגלגלתי בראשי, מדובר בשווי קנייה של כאלף וחמש מאות שקלים, לפחות. לא ידעתי כיצד מודים לכזה אדם מדהים. כל כך נדיב. אמרתי לרעייתי, אני מעריך שהוא גביר בסדר גודל ענק. כעת אני מבין מדוע מנהל החיידר כל כך התפעל ממנו. טוב שיש קשרים במקומות הנכונים, כך יותר בקלות מזיזים עניינים.

התקשרתי שוב לארז. סיפרתי לו על שאגות השמחה והאושר, על שמחת החג שהצליח להכניס אל ביתנו. בירכתי אותו בכל הברכות שבעולם והוא בענוות חן שמח לשמוע, והוסיף לספר עד כמה חשוב לו לעזור לאנשים הצדיקים שלומדים תורה.

2. לפני סיום השיחה, שאל אותי ארז כבדרך אגב אם יש לי חובות כספיים. סיפרתי לו שאכן לצערי, מעבר למשכנתא בסכום של כמה מאות אלפי שקלים, צברתי עם השנים עוד חובות של קרוב למאה אלף שקלים. רובם בגמ"חים או חברים שהלוו לי וחובות אלו מעיקים עליי מאוד.

ארז השיב בקול רגוע ובוטח: אני אעזור לך גם בזה. יש לי רעיון. אוכל לארגן לך הלוואה מסודרת בפריסה נוחה. יתכן ואוכל בעצמי לפרוע את ההלוואה מהמעשר כספים שלי אבל גם אם לא, יהיה זה החזר חודשי מאוד נמוך.

אמרתי לו שאשמח מאוד להיעזר בהלוואה מסודרת, אבל אני מקפיד מאוד שלא ליטול הלוואה נושאת ריבית. וודאי לא לחובות שנלקחו לצורך המחיה השוטפת. חושש להסתמך על ההיתר עסקה בהלוואה שלא נלקחה לצורך עסקה.

אך, כמה הוא אוהב את האנשים עם הערכים האלו, החברה הכי איכותיים בעם ישראל, שומרים על המסורת ומוכנים להקריב את איכות החיים שלהם בשביל התורה. להם הוא הכי אוהב לעזור. אין מה לדאוג. הוא יוכל לארגן לי הלוואה ללא ריבית. כל כך שמחתי.

מסתבר שהתכליתיות מהווה חלק מהאישיות שלו. עוד במהלך

כשבוצע. הוא אמר זאת בכזו אסרטיביות וביטחון עצמי, שהיה ברור לי שזה מה שצריך לעשות.

אמרתי לו שבחול המועד אני לא מבצע פעולות בנקאיות. אוכל לבצע את ההעברה מיד לאחר החג. הוא לא הבין מה הבעיה. הרב שלו אמר לו שבחול המועד מותר להדליק חשמל, מותר אפילו לנסוע לים. אז מה הבעיה להעביר סכום של כסף מחשבון לחשבון.

הוא הציע, אם יש בעיה להעביר כסף, אז שאכתוב לו שיק, הוא כבר יסתדר עם זה. ניסיתי להסביר שלכתוב שיק בחול המועד זה עוד יותר בעיה מבחינתי. הוא לא כל כך הבין, אבל היה אנושי. בסדר. אין בעיה. נמתין לאחר החג. בינתיים יצר אתנו קשר שליח של הדואר, הביא לנו מעטפה גדולה, דואר רשום. כנראה לזה התכוון ארז. עדכנתי אותו שהגיעה המעטפה. חצי שעה לאחר מכן הוא כבר היה אצלי בבית. בדיוק הייתי באזור אז קפצתי. לקח את המעטפה. בדק שלא פתחתי. אמר לי, עם כאלו אנשים אני יכול לעבוד. מילה זו מילה.

אסרו חג הסוכות, אני מתקשר לבנק לבצע את ההעברה כמו שסיכמתי עם ארז, והנה הפתעה. יש לנו בחשבון עוד 160,000 ש"ח נוספים. הלוואה מבנק אחר ידוע. אני שוב מתקשר לארז, לבשר לו על ההפתעה הנוספת. חושב לעצמי לפי קצב האירועים שרודף אותי מאז ההיכרות עם ארז, כבר עדיף להותיר את השיחה ברצף. בשביל מה לנתק וכל פעם להתקשר מחדש...

אני מעדכן אותו, והוא מתרגז על פקידי הבנקים. איזה לא נורמאליים הם. ביקשתי מהם רק הצעת מחיר, והם כבר הורידו לביצוע. צריך להחזיר להם את הכסף מיידית, שלא יחייבו אותנו בריבית. תעביר לי גם את הכסף הזה לחשבון ואני אסגור את הלוואה.

העברתי אליו לחשבון את הסכום שביקש 280,000 ש"ח. 120,000 היתרה מההלוואה הראשונה, ועוד 160,000 מההלוואה השנייה. הוא המליץ לציין בשם בעל החשבון אליו אני מעביר את הכסף - את השם שלי. כאילו אני מעביר את הכסף לחשבון בנק נוסף שיש לי. כך הבנקים לא עושים בעיות עם ההעברות האלו. 4. לאחר ביצוע ההעברה, רעייתי שאלה בתמימות, מי אמר שהעברת לחשבון הנכון. אולי התבלבלת בטעות באחד המספרים והכנסת את הסכום לחשבון בנק של מישהו אחר. בדקתי עם ארז, הוא אמר שהכל בסדר. הכסף התקבל והוא כבר מטפל בסגירת הלוואות.

רעייתי טרם נרגעה. החלה לחשוך שמשוהו איננו כשורה. היא שאלה אותי כל מיני שאלות מרגיזות. מי אמר שארז באמת יסגור את הלוואות האלו. אולי הוא בסוף ישכח או יתבלבל. איך אנחנו יודעים שאכן הלוואות נסגרו. תחילה גוננתי על ארז. אמרתי לה, למה את רואה שחורות. הכסף כבר הגיע לארז, הוא מטפל בזה, ייקח יום או יומיים, והכל יהיה בסדר.

אך לאחר זמן קצר הבנתי גם אני שבהחלט זוהי נקודה שחייבת ברור. חשוב שנוודא שכל החלק שנושא ריבית בהלוואה

הראשונה נסגר ונותרו רק ה-40,000 ש"ח ללא ריבית. וכן לוודא שההלוואה השנייה גם היא נסגרה.

מה שהעלה עוד יותר את חשדנו, זוהי שיטת העבודה להעביר את הכספים אליו לחשבון והוא כבר יסגור את הלוואות. הן יכול היה להנחות אותנו כיצד נוכל אנחנו בעצמנו להעביר ישירות את הכספים לבנקים שהלוו לנו, ולסגור בעצמנו את הלוואות, זוהי הדרך הישרה.

סיפרתי למנהל החיידר את השתלשלות העניינים עם ארז, את הלוואות שנכנסו אליי לחשבון ואיך העברתי אליו בשביל שיסגור את הלוואות. שיתפתי אותו בחששות שלנו ביחס לפירעון הלוואות.

הוא השיב, באופן עקרוני חששות אלו צודקים, חייבים תמיד להיות בעמדת 'כבדהו וחשדהו'. אבל במקרה ספציפי זה לא נראה שצריך לחשוש. איך שאני מכיר את ארז הוא איש מעשי. ישר מאוד בכספים. נדיב גדול. אוהב תלמידי חכמים, לא חושב שיש מה לדאוג.

בין הא להא, נזכרנו שלאחרונה הוקם ע"י בנק ישראל מאגר נתוני אשראי, ניתן לבקש אחת לשנה דו"ח אישי בו מפורטים כל נתוני האשראי שלנו. לדוגמא יתרת המשכנתא, החסכונות בבנקים מסגרות בכרטיסי האשראי, ועוד המון נתונים כספיים שנאספים מכלל המערכות הפיננסיות הישראליות.

הזמנו את הדו"ח. כמעט התעלפנו. לקח לנו זמן להבין שאכן הבנו נכון.

הסתבר ששתי הלוואות שנכנסו אלינו לחשבון עדיין פעילים. לא נסגרה אף אחת מהן. בשורה זו הייתה רק מנת הפתיחה. הבשורה היותר עצובה, על שמנו רשומות הלוואות מכלל הבנקים וחברות האשראי השונות בסכום של קרוב למיליון שקלים!!!

אין כמעט גורם פיננסי שאנחנו לא חייבים לו בין 60,000 ועד 180,000 ש"ח. הלוואות כולן בריביות מטורפות. הקטנות שבהן ריבית של 14%!!! ישנן הלוואות בריבית עם 20% ומעלה. כל הסיפור על חלק בהלוואה שהוא ללא ריבית, היה קשקוש מוחלט. לא היה, גם לא משל היה.

כל הלוואות נלקחו בפרק זמן של ימים בודדים. הנה לדוגמא, בערב חג הסוכות, למחרת המפגש הראשוני שלנו עם ארז, כבר ניטלו הלוואות בסכום של 400,000 ש"ח!!!

לא אפגע אם מישהו יגיד שאני מדמיון. גם אני עדיין חולם שאולי הכול דמיון אבל זוהי המציאות העובדתית נכון לרגע זה. איך זה קרה? איך יתכן שנטלנו הלוואות ואנחנו אפילו לא ידענו שנטלו אותן.

התברר שכיום ניתן לפתוח בישראל חשבון בנק דיגיטלי. מדובר בבנק לכל דבר, רק שהוא וירטואלי. אין סניף בנק, ואין פקידים. הכל באמצעות הדיגיטל. פותחים את החשבון ומבצעים פעולות רק באמצעות הטלפון ה'חכם' (???)

כשישבתי ברכב של ארז וחתמתי על המסך של הנייד שלו, זה

הסברתי לה שהכל היה גניבה אחת גדולה. הזיהוי וידאו ניטל ממני בעורמה, אפילו לא ידעתי מה אני עושה. וכל הסיסמאות נשלחו לנייד של הנוכל. גם טביעת האצבע היא של מישהו אחר. היא גילתה הרבה אמפטיה, כנראה גם היא הייתה המומה, אבל טענה בתוקף שאין מה לעשות. היה עליי להיזהר יותר.

פניתי למנהל החיידר, סיפרתי לו מי הוא הארז שהוא נותן בו אמון. הוא לא האמין לי. בתמימותו וישרותו, הבטיח לי שידבר אתו ויבדוק אם זה נכון. אמרתי לו לפני שאתה מדבר אתו, אני ממליץ לך לבקש גם אתה מבנק ישראל את דו"ח נתוני האשראי שלך. בוא נראה מה הוא הספיק כבר לעולל גם לך.

הוא עשה כך, וחשכו עיניו. התברר שגם הוא נפל במלכודת. נעבעך. עליו רשומות הלוואות בסכום של מיליון וחצי שקל. כל הלוואות נלקחו בתוך שבועיים ימים. מודל העקיצה זהה במדויק, רק סיפור הכיסוי שונה לגמרי. אם אצלי הסיפור היה לארגן לי הלוואה ללא ריבית, הרי אצל מנהל החיידר הסיפור הוא הקמת עמותה וגיוס כספים המוני, תוך רתימת כל חבריו מהעסקים למיזם הקמת רשת כוללים ברחבי הארץ. כמי שאוהב מאוד את תלמידי החכמים ורק חושב כל היום איך לעזור להם, הוא יוכל לפי החישובים שערך לגייס כ-300,000 ש"ח תרומה חודשית. יעד זה הוא רק לחצי שנה ראשונה. לאחר מכן השמים הם הגבול.

כמו הדייג שלא אוהב את הדגים - הוא אוהב לאכול אותם. כך הוא, לא אוהב תלמידי חכמים - הוא אוהב לאכול אותם.

5. לאחר ההלם הראשוני, אחרי שאספתי מעט כוחות, הייתי חייב לעשות את מה שלא הייתי מסוגל. התקשרתי לארז.

הסתבר שהוא כבר קיבל את ההודעה על חסימת החשבון, הבין שתפסתי את הגניבה, במקום להתבלבל או להתבייש, החל מיד בהתקפה. אתה לא נורמאלי. למה חסמת את החשבון. היה לי את מלוא הסכום של כל הלוואות, רציתי להעביר את הכסף ולסגור את כל הלוואות חוץ מהלוואה של ה-40,000 ההיא שהינה ללא ריבית. אבל בגלל שהחשבון חסום לא יכולתי.

הוא הצליח לבלבל אותי לרגע. גלגלי מוחי החלו לנוע בפראות, אולי באמת עשיתי טעות שחסמתי את החשבון. אולי באמת הוא הולך לשלם את כל החוב. הוא דיבר בכזו החלטיות איך הכסף מוכן והבעיה היחידה שהחשבון סגור. לא יאומן. הוא הצליח לשכנע אותי בשנית לפתוח את החשבון.

ניתקתי את השיחה, הרמתי טלפון לרעייתי, סיפרתי על התשובה המפתיעה של ארז ובקשתו לפתוח את החשבון. ניסינו להבין האם יתכן והוא לשם שינוי הפעם כן דובר אמת. היה זה פיתוי גדול. הן ייתכן ואנחנו יכולים להציל את עצמנו. אבל השכל הישר גבר על הבלבול. היה לנו ברור שזה עוד שקר.

השבתי לו שאין לנו כוונה לפתוח את החשבון. ואם הוא רוצה לפרוע לנו את כל החוב הרי הוא מוזמן להעביר את הכסף לחשבון בנק אחר בבעלותנו. הוא כמובן השיב בשלילה. אח"כ הציע, שנכתוב לו הסכם הלוואה שכאילו הלווינו לו את

היה הליך של פתיחת חשבון דיגיטלי. כשהוא צילם אותי אומר את שמי ומקריא את תעודת הזהות שלי, זה היה 'זיהוי וידאו'. הנייד שלו וטביעת האצבע שלו הם אלו שהוגדרו כאמצעי זיהוי בחשבון הדיגיטלי שהוא על שמי.

כך, מיד עם סיום המפגש בינינו, הוא החל במסע גיוס הלוואות מכלל הגורמים במערכת הפיננסית. כאשר הוא מזדהה בבקשת הלוואה תחת זהות בדויה, כאלו אנחנו בעצמנו הם אלו שמבקשים את הלוואה. מאחר ויש לנו עבר כלכלי נקי, אין חזרות שיקים או חזרות משכנתא, הBDI גבוה, כך ניתן להגיע להלוואות בסכומים גדולים.

מסתבר שהוא גם יודע איך עושים זאת בצורה מהירה ומתחכמת. נדמה לי שלקוח רגיל לא יכול בשום אופן לגייס כאלו סכומים בתוך ימים בודדים, אבל הוא כן יודע. לאחר מעשה אמר לי עו"ד שמתמחה בכאלו תיקים, שלפי דעתו יש לו קשרים לא שגרתיים במערכת הבנקאית, יתכן והוא אף משחד אותם.

המכתב שקיבלתי, היה בו את אמצעי הזיהוי להפעלת החשבון והוצאת כספים ממנו לחשבונות אחרים. לכן היה לו כל כך חשוב שלא אפתח. ותוך חצי שעה הוא כבר היה 'בדיוק באזור' לקחת את החבילה.

כך ביום בהיר, בלי הודעה מוקדמת, זוג צעיר ותמים, מעולם לא היינו במינוס בחשבון הבנק, מעולם לא נטלנו הלוואה בנקאית מעבר למשכנתא, ולפתע, אנחנו מגלים שאנחנו בחובות של מיליון שקל, בהלוואות נושאות ריבית מהגבוהות ביותר שיש בשוק, מכל סוגי חברות האשראי שאת חלקן לקח לנו זמן לדעת כיצד הוגים נכון.

זה היה כמו מכת פטיש של 5 קילו על הראש הקטן שלנו. איבדנו את כל הנכסים שלנו ברגע.

משנודע לי שיש חשבון בנק על שמי, אמרתי לעצמי דבר ראשון נברר כמה כסף יש שם. אולי כל הלוואות שנלקחו יושבות בעו"ש שם, וכך נוכל אנחנו בעצמנו לסגור את הלוואות. השגתי מספר טלפון של הבנק הדיגיטלי, ענתה לי פקידה, התחלתי לספר לה שפתחו חשבון על שמי ולקחו הלוואות שלא קשורות אלי כלל, ביקשתי לדעת מה היתרה.

היא לא האמינה לי שאני בעל החשבון. מבחינתה, רק מי שמתקשר מהמספר השמור אצלם במערכת, הוא בעל החשבון. לאחר זיהוי וידאו נוסף היא שיתפה אותי שהיתרה בחשבון מינוס של כמה אלפי שקלים, הכספים שנכנסו לחשבון הועברו לחשבונות עלומים של גורמים בשוק האפור, או רכישות של רכבים ואביזרי יוקרה.

בכל מקרה, היא חסמה את חשבון הבנק. אמרה לי שמעתה ואילך לא יהיה ניתן לבצע כל פעולה בחשבון. יחד עם ההבנה על העקיצה המזעזעת, היא ציינה שאני חייב להבין שהלוואות האלו רשומות על שמי בצורה הכי חוקית, מאחר והחשבון נפתח לפי כל הכללים, יש זיהוי וידאו, וכל הפעולות נעשות לאחר זיהוי וסיסמאות כנדרש.

סיפור זה אינו 'מעשה שהיה'. גם לא 'מעשה שהיה יכול להיות'. בעז"ה גם לא 'מעשה שהיה'. נקווה שמעתה אנשים ייזהרו יותר. הוא 'מעשה שהוה'. ברגעים אלו משפחות רבות שרויות בחובות עתק, ובחרדה נוראית מההתפתחויות.

6. אנסה לציין חלק מהמסקנות שלי.
1. אין למסור צילום ת.ז. / דרכון / כרטיס אשראי לאף אדם שזהותו אינו ברורה וידועה בוודאות גמורה.
2. אין להסכים או לאשר לאף אדם לפעול ולעשות פעולות בנקאיות תחת שמכם.
3. זהירות מזיהוי באמצעות וידאו. בוודאי באמצעות טלפון של גורם אחר.
4. אין למסור פרטי אשראי בטלפון.
5. לא להתרגש ממתן טובת הנאה, תרומה, הלוואה, מתנה מגורם אנונימי.
6. קיבלתם מכתב על שמכם מבנק או חברת האשראי, יש לפותחו לבדוק היטב את תוכנו.
7. בקשו את דו"ח נתוני אשראי שלכם מבנק ישראל, ובדקו שאין הלוואות שאתם לא מכירים. אחת לשנה זה בחינם.
8. אין להתפתות למיזמים מפוקפקים, גם אם אנשים משלנו מציינים שזה 'בסדר גמור'.
9. אם מציעים עיסקה שיש בה סוג של הוצאת כספים במרמה מבנקים, ברחו ממנה כמו מאש. עובדים עליכם.
10. אין להשקיע בחברה או מיזם שאתם לא מבינים היטב את תוכנו ומהותו. ומי הם האנשים שעומדים מאחוריו.
11. יש להיוועץ תחילה עם אנשי מקצוע, אנשים מנוסים, רבנים מומחים ולקבל את עצתם.
12. על כל ספק הכי קטן, השוהו את ההתקדמות.
13. הכסף לעולם אינו צומח על העצים.

(אריה ליבוביץ, 'יתד השבוע')

מלוא הסכום, וכנגד זה יביא לנו עשרה שיקים לפירעון כל החוב. הוא הציג את דבריו בשיא הישרות וההוגנות. אין לי בעיה להעביר לכם שיקים, אבל אני חייב הסכם מסודר.

שוב עמדנו מבולבלים, אולי כדאי להמציא לו כזה הסכם העיקר שיהיה בידינו שיקים לפירעון החוב. אבל בחסדי שמים התעשתנו, לא הסכמנו. אמרנו לו קודם תביא לנו מסמך שאתה מאשר שגנבת לנו את הכסף, תמציא לנו את השיקים לפירעון הגניבה. כשהכל יהיה בידינו נחשוב על הסכמים.

רק אחר כך התברר לנו שאם היינו פותחים את החשבון, היה זה אליבי הכי טוב בעבורו שלא גנב כלום אלא הכל היה עסקה חוקית בהסכמה. כמו כן אם היינו מתפתים להמציא לו את הסכם ההלוואה, הוא היה מציג בפני בית המשפט שמדובר בסכסוך בין שותפים, משהו טבעי והגיוני שקורה גם במשפחות הכי טובות. לא מעבר לכך.

צריך להבין, לא מדובר באדם 'שקרן'. הוא 'שקרן פתולוגי'. מומחה בינלאומי. כשהוא אומר דבר אמת הוא מתחיל להסמיק. אין לו בעיה להסתכל לאדם הישר בעיניו, להבטיח בכל הקדוש והיקר לו, להציג את השקר בערמומיות ובצורה אלגנטית. מסכת שקרים שהכל מצליח להסתדר אחד עם השני. הוא גאון להרע.

פנינו למשטרה, הגשנו תלונה. לא רק אנחנו, עוד משפחות שנעקצו באותה שיטה פנו למשטרה. עבר כבר חודש וחצי, וההודעה היחידה שקיבלנו שהתיק עבר לתחנת המשטרה בעיר מגורי הנוכל. כנראה שלמשטרה ישנם דברים יותר חשובים לחקור מאשר גניבה הזויה זו.

אגב, רק לאחר מעשה התברר לנו, שאותו נוכל הינו בעל עבר מפוקפק ביותר. ישב בכלא כבר מספר פעמים בעברו על נוכלויות דומות. כעת מתמקד בציבור החרדי. או יותר נכון, באברכים היותר תמימים ומסכנים שבציבור החרדי.

"מתי נוח לך?", שאל הרב אוברלנדר, מופתה מהבקשה הלא-צפויה. "מבחינתי, מחר בבוקר!", השיב פטר, והותיר את הרב אוברלנדר נדהם. מעולם לא התעניין פטר בשמירת מצווה כלשהי, והנה הוא מבקש למול את עצמו כאן ועכשיו!

ואדם משכיל מאוד. באותו זמן עבד בשירות האו"ם. הרב אוברלנדר שם לב לדייקנות המאפיינת את האיש. תמיד בא בשעת תחילת השיעור ועזב עם סיומו. כמעט לא החסיר שיעור. ואולם בשונה מיתר המשתתפים, שעמם יצר הרב אוברלנדר קשרי ידידות אחרי השיעור, הרי שעם פטר לא נוצרה הזדמנות לפיתוח ההיכרות. יום אחד אירעה לאיש 'תקלה', ובטעות הקדים את בואו ברבע שעה. הוא התנצל והסביר שהעדיף להמתין בביתו של הרב מאשר

זה קרה בשנת תשמ"ט, כאשר הרב ברוך אוברלנדר בא לבודפשט, בירת הונגריה, בשליחות הרבי מליובאוויטש. עם בואו ייסד שיעור תורה שבועי. בכל יום שני, בשעת ערב, התאספו יהודים ללימוד פרשת השבוע עם מדרשים וביאורים מספרי החסידות. אט-אט גדל מעגל המשתתפים, עד שהקיף כחמישים יהודים שבאו ללמוד בקביעות. בין המשתתפים בשיעור היה גם פטר גרגיי, דוקטור למחשבים

כולה. הרב אוברלנדר ערך 'סיום' חגיגי, ובמהלכו למדו את פרשת 'וזאת הברכה', הרימו 'לחיים' ואיחלו זה לזה שיוסיפו ויעלו במעלות התורה.

בתום החגיגה ניגש פטר לרב אוברלנדר וביקש לשוחח עמו. השניים סרו הצדה. "אני חושב שהגיע הזמן שאכנס בבריתו של אברהם אבינו", אמר פטר, "ושאלתי היא איך אפשר לעשות זאת בהקדם האפשרי".

"מתי נוח לך?", שאל הרב אוברלנדר, מופתע מהבקשה הלא-צפויה.

"מבחינתי, מחר בבוקר!", השיב פטר, והותיר את הרב אוברלנדר נדהם. מעולם לא התעניין פטר בשמירת מצווה כלשהי, והנה הוא מבקש למול את עצמו כאן ועכשיו! הרב אוברלנדר לא היה יכול שלא לתהות לפשר הבקשה הדחופה.

"אסביר לך", השיב פטר בנחת. "מזמן גמלה בלבי ההחלטה לבוא בברית, אלא שהרגשתי שאיני מסוגל לעשות זאת בטרם אעשה קודם לכן הכנה ראויה. החלטתי לסיים ללמוד את חמישה חומשי תורה ואחר-כך לקיים את המצווה. ובכן, מאחר שסיימנו היום את פרשת 'וזאת הברכה', אפשר מבחינתי לעשות את הברית וחבל על כל יום".

בברית המילה שימש הרב אוברלנדר סנדק. "איזה שם יהודי תבחר לעצמך?", שאל את הנימול. "דוד", השיב פטר, "על שם סבי".

"אני מעריך ששמו המלא היה אליעזר-דוד, כשמו של דודנו הגאון אליעזר-דוד, רבה של סאטמר", הסביר הרב אוברלנדר. כך היה פטר גרגיי לאליעזר-דוד גרינוולד, ובא בבריתו של אברהם אבינו. סגירת מעגל רב-דורית מרגשת.

מאז התהדק הקשר בין קרובי המשפחה, הרב והדוקטור. הרב אוברלנדר קנה בעבורו תפילין ומזוזות, וכיום אליעזר-דוד הוא ממקורביו הנאמנים, והוא מוסיף ומתקדם בשמירת התורה והמצוות בדרך לשוב אל מורשת משפחתו.

(מתוך 'ליקוטי שמואל')

ברחוב. הרב אוברלנדר קיבל את פניו במאור פנים. סוף-סוף יוכל לשוחח עמו מעט.

"מה שם משפחתך המקורי?", שאל הרב אוברלנדר. רבים מיהודי הונגריה, ששרדו בשואה, המירו את שם משפחתם היהודי בשם מקומי, מתוך רצון להיטמע באוכלוסייה הנכרית. כך נהפך 'שטיין' ל'כובש', 'קליין' ל'קלן' וכיוצא בזה.

"גרינוולד", השיב פטר בפשטות. "ומה שם אביך, וסבך?", הוסיף ושאל הרב אוברלנדר. "לאבא קראו משה", הציג פטר את שורשיו המשפחתיים. "לאביו אליעזר-דוד, ולאביו שלמה, והוא התגורר בפקש. מקור המשפחה בעיר צ'רנה".

"ובמה עסק סבך?", הוסיף הרב אוברלנדר לחקור. "בסחר בעצים", ענה פטר. ארשת הפתעה עלתה על פני הרב אוברלנדר. "אמה של סבתי הייתה אחותו של ר' שלמה, אביו של סבך!", הזהים את האיש.

"לא ייתכן!", נמלטה זעקה מפיו של הדוקטור. דקות ארוכות ישבו השניים דוממים, מנסים לעכל את התגלית המפתיעה. אחר-כך סיפר הרב אוברלנדר לפטר את קורות משפחתם, שהייתה מיוחסת וחשובה בהונגריה. שניים מאחי הסבא רבא והסבתא רבתא שלהם היו הגאון רבי משה, רבה של חוסט (ומחבר הספר 'ערוגת הבושם'), ורבי אליעזר-דוד, רבה של סאטמר (ומחבר הספר 'קרן לדוד'). הרב אוברלנדר הוציא את הספרים מן הארון והציגם לפני פטר, והוא התרגש מאוד לראותם.

כבר באותו ערב עדין הרב אוברלנדר את אביו בדיעה המסעירה. זה שוחח עם אביו ואימת את העובדה שענף מן המשפחה נסחף לקומוניזם. "לפני שעזבנו את הונגריה", סיפר הסבא, "הפצרנו בהם שישמרו מצוות בסיסיות, אבל לא הצלחנו". ואביו הוסיף: "ברוך, אנא השלם את מה שהורי לא הצליחו לעשות!".

המפגש המרגש הוליד קרבה מיוחדת בין פטר לרב אוברלנדר. פטר התמיד לבוא לשיעורים השבועיים, אך לא התקדם בשמירת המצוות. הרב אוברלנדר לא לחץ עליו.

שנתיים חלפו ומשתתפי השיעור זכו לסיים את לימוד התורה

"אבא", הפתיע אותו מאחור קולו הדקיק של שמוליק בן השש, "הרי תמיד אתה אומר לנו שתפילה עוזרת בכל מצב, ועכשיו אנחנו מתייאשים עוד לפני שהתפללנו?!"

הרב פנחס זרביב עם סיפור חזק שהתפרסם בעלון 'וכל מאמינים', על כוחה שתפילה תמימה וזכה של תינוקות שלא חטאו

המשפחה, כשהפרס הגדול שהובטח להם היה נסיעה משותפת לצפון הרחוק. הנסיעה תכננה כדי להחליף אויר ואוירה, ובעיקר כדי לשאת תפלה על קברי הצדיקים הטמונים בין רגבי אדמת הגליל, ביום המסגל, ז' באדר, הילולא דמשה רבנו רעיא מהימנא.

את הנסיעה הזו תכננו ילדי משפחת כ. במשך זמן רב. משפחת כ. שייכת לקהילה חסידית מוכרת שקבעה לה משכו באחת מערי הדרום, ולנסיעה הזו הם זכו לאחר שעמדו בהצלחה במבצע חיזוק שנמשך במשך חודש שלם, והשתתפו בו כל ילדי

אמנם הם לא ידעו על כך מראש, אך בשנתיים האחרונות סגירת הציון במירון קרתה לא מעט. עוד לפני האסון הטרגי בל"ג בעומר האחרון, הספיקו שערי הציון להינעל עוד כמה וכמה פעמים, בכל עת שהרשויות חששו מהדבקה המונית מפאת אירוע צפוף מתוכנן.

הלחץ של הרשויות התגבר בפרט לאחר האסון הנורא שהתרחש בל"ג בעומר אשתקד, שבו נספו ארבעים וחמשה יהודים קדושים וטהורים כתוצאה ישירה מהדוחק הגדול והצפיפות ששררו במקום.

לאחר האסון הקשיחו הרשויות עוד יותר את הנהלים. מפעם לפעם, כאשר התקרב יום מיוחד, שעלה חשש שתגרם בו צפיפות יתר, הודיעו הרשויות במפתיע כי שערי מירון סגורים לכניסת מתפללים.

גם הפעם, לקראת ז' באדר - יום שבו רגילים המונים מבית ישראל לעלות לציונו של רשב"י - הודיעו הרשויות על סגירת הציון למתפללים. משפחת כ. לא הייתה מעדכנת בעובדה זו, וכמאמר הפתגם הידוע: "כגודל הציפייה גודל האכזבה", הם התקשו עד מאיד לעכל את העבדה.

בלית ברירה סב הרב כ. על עקבותיו. הוא חנה בצד הדרך והחל לשקל את צעדיו, האם להמשיך ולנסוע להתפלל בצפת או שמא לחנות בחניון סמוך ל'היסחב' עם הילדים רגלית במעלה ההר בואכה ציון הרשב"י...

אלא שאם הוא חשב 'להרים ידיים', ילדיו לא היו מוכנים לכך בשום פנים ואופן; "אבא", הפתיע אותו מאחור קולו הדקיק של שמוליק בן השש, "הרי תמיד אתה אומר לנו שתפילה עוזרת בכל מצב, ועכשיו אנחנו מתייאשים עוד לפני שהתפללנו?!"

"נכון, איך לא חשבנו על כך?!" התפלאו כולם, ובאותו רגע בקעה התפלה מפי כל הילדים. איש איש בשפתו, בקשו בלשונם התמימה והילדותית בקשה פשוטה: שהשער של מירון יפתח בפניהם, והם יוכלו לעלות ולהתפלל על קברו של רשב"י.

התפלה התמימה ארכה דקות בודדות בלבד. ומיד עם סיומה, כשכל הנוסעים ברכב חדורים באמונה תמימה, פתח האב בנסיעה מהירה לעבר השער. גם הפעם השער היה סגור, אלא שהאב התעלם והחל לנסוע לעברו באיטיות. השוטר היה אותו שוטר שעמד שם קודם. אלא שלמרבה הפלא, הפעם הספיק לו מבט קצר לעבר הילדים היושבים ברכב, כדי לפתוח בפניהם את השער, ללא אמר ודברים.

כן, באותו בוקר היו הם מבין היחידים שהצליחו להיכנס ולהשתטח על ציונו של רשב"י הקדוש, וכל זאת מכיתה של תפלה תמימה.

'וכל מאמינים' - בחוקתי תשפ"ב, (הובא ע"י הרב פנחס זרביב מכון למעשה לתגובות ולחומר נוסף p0583271323@gmail.com)

אתא ובא ראש חודש אדר. ההתרגשות בקרב ילדי המשפחה הלכה וגאתה ככל שהיום הגדול הלך והתקרב. ביום שלפני הנסיעה המיוחלת שחר האב רכב מרווח שיכול לאכלס ברחבות את כל ילדי המשפחה. השכם בבקר, טרם אור ראשון, יצאו בני המשפחה על מטלטליהם למסע הנחשק, כאשר התוכנית היתה לפתח את היום בתפלת שחרית בציונו של התנא הקדוש רבי שמעון בר יוחאי הטמון בישוב מירון.

הדרך הארכה מהישוב הדרומי שבו התגוררו בואכה מירון עברה על כולם בטוב ובנעימים. הילדים היו מרתקים לנוף הנפלא שהלך והתחלף ככל שהאיר היום. הנוף הדרומי הצחיח הצבוע בחום חדגוני הלך ונצבע בירוק ככל שרכבם התקדם לכוון צפון.

כאשר סוף סוף החל הרכב לטפס בכביש המתפתל בואכה מירון, ההתרגשות ניכרה ביושבי. הגדולים מבין הילדים זמזמו במרץ את השיר המפורסם "לכבוד התנא האלוקי רבי שמעון בר יוחאי...", שיר שהכירו היטב מהשתתפותם בשנים עברו במעמד ההדלקה במירון. בשנתיים האחרונות, עקב מגבלות הקורונה, לא עלה בידם להשתתף במעמד גדול ונשגב זה ועתה היתה ההתרגשות גדולה בהתאם.

הרכב התקדם עוד במעלה הכביש. משפחת כ. הגיעה לכיכר המפורסמת בכניסה לישוב מירון. הרכב פנה שמאלה בטבעיות, ולפתע נעצר בחריקה...

"מה קרה?" נפלטה הקריאה מפי כולם, והתשובה נגלתה לעיניהם מיד השער הצהוב המפורסם בכניסה לישוב מירון היה סגור. בפתח עמד שוטר בעל מבע פנים אטום, שהחווה להם בידו לשוב על עקבותיהם.

הרב כ. התמהמה מלשוב על עקבותיו, כביכול לא הבין את שרמזו לו השוטר. הוא התקדם עוד מעט לעבר השער, ונבלם בחסר סבלנות.

"מה, אתה לא מבין רמזים?!" קרא לעברו השוטר בחסר סבלנות, "קבר הרשב"י" סגור היום לכניסת רכבים, תמשיך הלאה, מה לא ברור כאן?!"

כן, הציון היה סגור לכניסת רכבים. לרב כ. ארכו כמה שניות לעכל את דברי השוטר. הוא ניסה להתעניין לפשר הסגירה הפתאומית, אך נתקל בתגובה אטומה וקצרת רוח. משכך, עבר להשתמש בנשק הרגש... הוא ניסה לדבר על לב השוטר, הצביע לעבר הילדים שהיו אחוזי הלם, ניסה להסביר לו היכן ומתי התחילו הבקר את מסעם, ועד כמה ציפו הילדים לנסיעה הזו. אלא שכפי הנראה הוא לא היה הראשון שניסה לדבר על ליבו הבוקר, ותגובתו החוזרת והנוקשה של השוטר הייתה בהתאם...

בלית ברירה נאלץ האב לאכזב את ילדיו ולספר להם כי יהיה עליהם לוותר על הביקור במירון.

רוצים לקבל את 'לקראת שבת' מדי שבוע ישירות למייל?
שלח מייל ל- dirshu@dirshu.co.il

**בעבודה כאן ב'דרשו' למדתי לדעת שכל אחד יכול לא רק
ללמוד לעצמו, אלא גם לפעול ולהפעיל אחרים. אפשר לראות
כאן אברכים וגם אנשים שעובדים לפרנסתם, שהחליטו
יום אחד לפתוח שיעור להקים עוד קבוצה של לומדי 'דף
היומי בהלכה' וכדו', ומצליחים לחולל גדולות ונצורות**

מנהל המערך הלוגיסטי ב'דרשו' הרב יוסף קדיש פרידמן, עם מסר חזק לציבור

שהצימאון לתורה הולך וגובר ככל שנוקפות השנים. "כמי שעובד כאן כבר למעלה מעשור במגוון תפקידים לוגיסטיים, אני יכול להעיד שהביקוש לתוכניות לימוד ולהצטרפות ללימוד נמצא כל הזמן במגמת עליה, וב"ה עם כל תוכנית חדשה שנפתחת אנחנו מרגישים שהיא ענתה על צורך של ממש, אנשים מחכים לעוד ועוד תוכניות של לימוד, ממש כמו שאמרו "ישראל נתבעים ונותנים", כמה שיציעו להם מסלולי לימוד אנשים מצטרפים".

"האמת, אני מרגיש שזה מחייב גם אותי... כשאני רואה כמה שאנשים מרגישים מחויבים וכל הזמן מחפשים עוד ועוד מסלולים ותוכניות לימוד, זה נותן צביטה בלב, וגורם לכל אחד שנחשף לזה לחשוב גם על עצמו, מה איתך? מתי תוסיף גם אתה על הקביעות הרגילה והישנה? מתי תתרחב לעוד איזה מקצוע ממקצועות התורה? וכשהצביטה הזאת הולכת ומתחזקת, מרגישים ש אין ברירה, חייבים לתת לה מענה..."

איזה מסר יש לך לומר לסיום לקוראי 'הפותח'?"
"המסר שלי הוא מאוד פשוט. בעבודה כאן ב'דרשו' למדתי לדעת שכל אחד יכול לא רק ללמוד לעצמו, אלא גם לפעול ולהפעיל אחרים. אפשר לראות כאן אברכים וגם אנשים שעובדים לפרנסתם, שהחליטו יום אחד לפתוח שיעור להקים עוד קבוצה של לומדי 'דף היומי בהלכה' וכדו', ומצליחים לחולל גדולות ונצורות.

"אני חושב שזה מחייב כל אחד, כל מי שרוצה להרבות בזכויות ולהוסיף פעלים לתורה, יכול להרבות פעלים לתורה, זה נמצא בידיים של כל אחד מאתנו".

לאחר שחלפו כשלושה חודשים מאז יצאה לדרך התוכנית קנין ירושלמי של 'דרשו', שוחחנו עם מנהל המערך הלוגיסטי ב'דרשו' הרב יוסף קדיש פרידמן, וביקשנו לדעת כיצד מתקדמת התוכנית.

"האמת שקרה דבר די מדהים", מספר הרב פרידמן, "בדרך כלל הסדר הוא שעם כל תחילת מחזור חדש של לימוד יומי, יש מספר נבחרים גבוה יחסית, במבחן השני אנחנו כבר רואים ירידה. זאת ההתנהלות הטבעית של העולם. אנשים מתלהבים, מתחילים, רוצים להצליח. לאחר מכן אחוז מסוים מתקרר קצת ויש ירידה. בהתאם לכך, מדי פעם יש צורך לחזק את השורות, יוצאים בקמפיין מחודש ומביאים לעלייה במספר הנבחרים וחוזר חלילה.

"את הסוד הזה גילו חז"ל הקדושים כבר לפני שנים רבות... הם אמרו לנו עוד בזמנם שדברי תורה צריכים חיזוק בכל יום. "דווקא בגלל זה הופתענו מאוד לגלות שבתוכנית קנין ירושלמי לא רק שלא היתה ירידה במבחן השני לעומת המבחן הראשון, אלא שאפילו היתה עוד עלייה קלה במספר הנבחרים. זאת, למרות שההרשמה למסלול המלגות בתוכנית כבר נסגרה עוד לפני המבחן הראשון.

"מסתבר שהלימוד של 'תלמוד ירושלמי דווקא הולך ומתגבר, וזאת בשונה ממה שהורגלנו לראות בתוכניות אחרות. "אולי זה בגלל שאנשים ראו שהלימוד הזה אפשרי, לאחר שהורגלו לחשוב עד כה שאין שום סיכוי שאדם מן השורה יצליח ללמוד 'תלמוד ירושלמי' וגם להבין את מה שהוא לומד".
הרב פרידמן מציין עוד כי באופן כללי ההרגשה ב'דרשו' היא

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק
הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'

"כדור הארץ" גדול ומרשים עד מאוד! יש בו יבשות וימים, אוקיינוסים ונהרות ענקיים. מיליארדי בני אדם מתהלכים בו, וטריליוני בעלי חיים שוכנים בתוכו. גם צמחים לרוב, הרים וגהיות, ומדבריות אינסופיים. אך עולם זה מוגבל הוא מאוד...

מכל אינסוף הכוכבים הללו, האם יש כוכב אחד נוסף בו יש סימני חיים כלשהם? מים, צמחים, בעלי חיים? אולי גם יצורים תבוניים כמונו?

התשובה לא פחות ממדהימה!

עד היום לא נמצא ולו כוכב אחד שיכולים להיות בו חיים כלשהם! החוקרים עומדים משתאים לנוכח עובדה זו המלמדת שכל הבריאה העצומה כל כך, המתפרשת על פני מרחקים שאינם נתפסים בשכל האנושי, נבראה עבורנו בלבד!

כאן אנו שבים לשאלה שנשאלה אי שם על שפת הים: לשם מה הכל נברא?

חז"ל מלמדים אותנו: "במופלא ממך אל תדרוש", כלומר, בדברים שאין לנו יכולת להבין, אין לנו לחקור. אין לנו אפשרות להתחיל להבין את הסיבה לבריאה זו, כי אפילו את מימדי הבריאה עצמה איננו מבינים עדיין... אבל אנו כן יכולים וצריכים לשאול מה המשמעות של זה עבורנו.

מהו אפוא מוסר ההשכל שאנו יכולים ללמוד מבריאת הכוכבים?

ראשית - אנו למדים מכך על גדלותו העצומה של הבורא יתברך, שברא מערכת אינסופית של צבא השמים. על ידי הכרה זו תיכנס יראה גדולה אל הלב, "יראת הרוממות" מהדר כבודו של הקדוש ברוך הוא. כך הוא טבע האדם, שכאשר נכנס לפגישה עם אדם בעל יכולות, למשל ראש הממשלה, הוא מתמלא ביראה בגלל העוצמה של האיש העומד מולו. ואיך לא יתמלא הלב ביראה גדולה למול הבורא שברא את העולם כולו, ומחזיק ומחיה את הכל בכל רגע?

ומתוך היראה תבוא גם האהבה. הידיעה שהקב"ה שהוא אינסופי ואינו צריך אותנו כלל וכלל, "יורד" אלינו אל העולם הגשמי, דואג במשך אלפי שנים למערכת כה מורכבת של שפע וחיים בכל רגע לכל בריאה, ונתן לנו תורה אלוהית כדי שנזכה לקיים את מצוותיו בעולם הזה, וליהנות מהשכר הנצחי לאחר מכן. ידיעה זו מכניסה אל הלב אהבה אדירה ועצומה כלפי הקב"ה!

נסיים בדבריו המופלאים של הרמב"ם (הלכות יסודי התורה ב, ב) שכותב בקיצור את הדברים האמורים:

יום אחד, כאשר התהלכתי על שפת הים בשעת ערב מאוחרת, הרמתי את עיני אל השמים. הכל סביב היה זרוע כוכבים, לאין מספר. מחזה מרהיב ומדהים!

באותו רגע עלתה שאלה בליבי, וימים רבים לאחר מכן הרהרתי בה: עבור מה ולשם מי נבראו כל אלה?

החלטתי לחקור את העניין.

אך טרם נרד לסיבת בריאת הכוכבים, נתאר מעט מה אנו יודעים כיום על "צבא השמים".

"כדור הארץ" גדול ומרשים עד מאוד! יש בו יבשות וימים, אוקיינוסים ונהרות ענקיים. מיליארדי בני אדם מתהלכים בו, וטריליוני בעלי חיים שוכנים בתוכו. גם צמחים לרוב, הרים וגהיות, ומדבריות אינסופיים.

אך עולם זה מוגבל הוא מאוד. סביבו יש שכבה של "אטמוספירה" בה מצוי החמצן הדרוש לחיים, וכן כוח כבידה. מעל שכבה זו מצויים עוד מספר שכבות, ומעליהם מצוי ה"חלל החיצון" בו אין חיות כלל וכלל, לא חמצן ולא מים, לא צומח ולא בעלי חיים.

כמה נקודות קטנות מהידוע לנו על כוכבי השמים הסובבים אותנו:

הכדור בו אנו חיים מצוי ב"מערכת השמש". במערכת זו ישנם שמונה כוכבי לכת המקיפים את השמש במסלול קבוע. ו"כדור הארץ" הוא מהקטנים שבהם. רק לשם המחשה: השמש גדולה פי 109 יותר מ"כדור הארץ", וכוכב צדק - הגדול בכוכבי הלכת, גדול פי 11 מהכדור שלנו...

כדי להמחיש את גודלה העצום של מערכת השמש: לנקודת אור (שמהירותה 300,000 קילומטר לשנייה!) יארך 25 יום כדי לעבור מקצה אחד של המערכת לקצה השני. צא וחשוב!

מערכת השמש כולה הינה נקודה קטנטנה בגלקסיה ענקית הנקראת "שביל החלב". בגלקסיה זו ישנם עוד מאות אלפי שמשות, ומיליארדי כוכבים!! וזו גלקסיה אחת מיני רבות מאוד.

עד היום, למרות שעולם האסטרונומיה הולך ומשתכלל, מוצאים החוקרים באמצעות טלסקופים רבי עוצמה גלקסיות חדשות שלא נראו לפני כן, בגלל ריחוקם מ"כדור הארץ" אלפי שנות אור (כלומר, לאור הנפלט מהם ארך אלפי שנים כדי להגיע לעין הטלסקופ!...).

לא-ל חי'. וכשמחשב בדברים האלו עצמן, מיד הוא נרתע לאחוריו ויפחד, ויודע שהוא בריה קטנה שפלה אפלה עומדת בדעת קלה מעוטה לפני תמים דעות, כמו שאמר דוד: 'כי אראה שמיך מעשה אצבעותיך', 'מה אנוש כי תזכרנו'.

"והיאך היא הדרך לאהבתו ויראתו? בשעה שיתבונן האדם במעשיו וברואיו הנפלאים הגדולים, ויראה מהן חכמתו שאין לה ערך ולא קץ, מיד הוא אוהב ומשבח ומפאר, ומתאוה תאוה גדולה לידע השם הגדול, כמו שאמר דוד: 'צמאה נפשי לאלוקים

דקה מתוקה - שישים שניות מרתקות על הדף היומי

מהי המסכת האחרונה שלמד הגר"א קוטלר כשגמר את הש"ס?

נזיר דף ב

מסכת נזיר

מסכת? אמר הגר"א קוטלר: "הוא מתכוון אלי, שזו המסכת היחידה שעדיין לא למדתי".

המשיך החפץ חיים ואמר: "ועד מתי יסתיר את עצמו אדם שיש בכוחו לעזור לכלל ישראל?", אז אמר הגר"ח עוזר לר' אברהם ישעיהו: "הוא מתכוון אליך!"

ואכן, אחרי הפגישה הזו, זרז ר' חיים עוזר את הגר"א אברהם ישעיהו לעלות לארץ ישראל, אשר במשך למעלה מעשרים שנה עשה ממש מהפכה בארץ ישראל ובכל העולם, בקיום ההלכות של כל התורה כולה.

(גאון יעקב)

מעשה שהיה בסבא קדישא, בעל ה"חפץ חיים". באחת הפעמים שביקר בוילנא אצל ר' חיים עוזר, ובין הנוכחים ישבו ר' אהרן קוטלר [ראש ישיבת קלצק], ר' אלחנן וסרמן [ראש ישיבת ברנוביץ], והיה שם גם הגר"א אברהם ישעיהו קרליץ [אח"כ התפרסם בכינוי 'חזון איש'].

פתח החפץ חיים ואמר: "מה זה שלומדים מסכת ולא גומרים?", הגיב ר' אלחנן ואמר: "הוא מתכוון אלי" [לשם הידיעה, הגר"א וסרמן כבר היה בקי בכל הש"ס, רק התחיל מסכת אחרת בטרם גמר הקודמת].

החפץ חיים המשיך ואמר: "האם מסכת נזיר אינה נחשבת

לפתוח את היום בטוב...

הצטרף אלינו וקבל את המייל היומי של 'דרשו' הפותח בכל יום לתיבת המייל שלך

סיפורים • חיזוקים • הלכה יומית • כתבות וראיונות • פרשת שבוע

להצטרפות נא שלחו מייל לכתובת

dirshu@dirshu.co.il

מדוע נדחה איסור 'בל תשקצו' מפני כבוד הבריות?

תורה, להתחיל את הדרשה אף אם לפתע הוא נצרך לנקביו, וכל שכן כשכבר החל בדרשה. וכן הקורא בתורה שעלה אל הבימה לקרוא ולפתע הוצרך לנקביו, רשאי לקרוא; ואף בעל קורא קבוע שטרם עלה לבימה לקרוא, אם הוצרך לנקביו לפני קריאת התורה, ואם לא יעלה יגרום לו הדבר לבושה גדולה, רשאי לעלות ולקרוא.

[שו"ע צב, ב, משנ"ב ז ר"י, וביה"ל ד"ה היה; בו"מ דרשו, 10, וראה שם, 11]

אדם שהתעורר אצלו צורך לעשיית נקביו, רשאי להשהות את נקביו, דהיינו, להתמהמה בעשיית צרכיו; אולם, בשלב שגופו כבר נדחק לכך, אסור להתמהמה. ואיסור זה הוא מדרבנן, והסמיכוהו על הכתוב: "אַל תִּשְׁקְצוּ אֶת נַפְשֵׁיכֶם". ומאחר והאיסור הוא מדרבנן, הוא נדחה מפני כבוד הבריות; וענין זה של כבוד הבריות, נמדד לפי טבע הבושה של כל אדם ואדם. ולפיכך, לדוגמה, מותר לדרשן שעלה אל הבמה לדרוש בדברי

איזה איסור נדחה מפני איסור 'בל תשקצו'?

עד לסוף התפילה - עליו להפסיק את תפילתו לכל הדעות. ויש שהורה, שאם בדרכו לבית הכסא יצטרך לעבור בתוך ארבע אמות לפני מתפללים אחרים - יעבור לפניהם, כיון שאיסור בל תשקצו דוחה את איסור 'עובר לפני המתפלל'. וראה במקורות, בנוגע לדעת המשנה ברורה בענין זה.

[שו"ע צב, ב, ומשנ"ב יא-יב; בו"מ דרשו, 19; וראה משנ"ב ז רצ, פה]

מי שהוצרך לנקביו באמצע תפילת שמונה עשרה - יש אומרים, שבאופן שעובר על איסור 'בל תשקצו' (ראה לעיל), מוטב שיפסיק את תפילתו, אף אם מסוגל להמתין עד סוף התפילה. ויש אומרים, שבאופן זה רשאי לעשות כרצונו - להפסיק או להמשיך. ויש אומרים, שמאחר והתחיל את תפילתו ברשות, דהיינו שלא היה צריך אז לנקביו, אינו רשאי להפסיק עתה את תפילתו. ברם, אם הוא צריך לנקביו במידה כזו שבלאו הכי אינו מסוגל להמתין

מה דינו של הנצרך לנקביו בין גאולה לתפילה?

עשיית צרכיו לפני סיום ברכת 'גאל ישראל', כדי שלא להפסיק 'בין גאולה לתפילה'. ורשאי להפסיק אפילו באמצע ה'פרק' (ראה במקורות), אך מוטב שיעשה זאת בין הפרקים; ובכל מקרה, לא יברך אשר יצר אלא לאחר שמונה עשרה. ואם הוצרך לנקביו בעומדו בין גאולה לתפילה - יפסיק שם.

[שו"ע צה, ב, משנ"ב ט, וביה"ל ד"ה אבל; בו"מ דרשו, 17-15; וראה שו"ע סו, ה]

הנצרך לנקביו בשעת פסוקי דזמרה - באופן שאין בו איסור 'בל תשקצו' (ראה לעיל), רשאי להמשיך בפסוקי דזמרה, ולומר את ברכת 'ישתבח', אבל אסור לו להמשיך ולענות ל'ברכו' ולברך ברכות קריאת שמע, בטרם יעשה את צרכיו. ועד ישתבח, רשאי לברך 'אשר יצר'.

ואם הוצרך לנקביו בשעת קריאת שמע וברכותיה - רשאי להמשיך באמירת קריאת שמע וברכותיה, אך עליו להפסיק לצורך

* העומד להתפלל שמונה עשרה, ומרגיש בעצמו שצריך מעט לנקביו, לגדולים או לקטנים, לא יתפלל בטרם יבדוק עצמו אם הוא אכן נצרך לנקביו.
 * הנצרך לנקביו אסור בתפילת שמונה עשרה. ואם עבר והתפלל - אם בתחילת התפילה היה מסוגל להמתין במשך 'שיעור הילוך פרסה', דהיינו, הליכה של שבעים ושתיים דקות ללא עשיית צרכיו, יצא ידי חובתו.
 * הנצרך לנקביו במידה כזו שמסוגל להמתין עד שיעור הילוך פרסה - נחלקו הפוסקים אם רשאי להתחיל לעסוק בקריאת שמע, ברכות, או דברי תורה; ובשעת הצורך ניתן להקל.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מדוע התפללו בבית מדרשו של החזון איש לפי 'לוח ארץ ישראל'?

החמה 'הנראה' בפועל. ולדעת החזון איש, תחילת התפילה בסמוך לזמן הנץ החמה המדויק, אף היא נחשבת לתפילה 'כותיקין'. ומסיבה זו, התפללו בבית מדרשו על פי זמני 'לוח ארץ ישראל', למרות שאינו תואם במדויק את זמני הנץ באזור מגוריו של החזון איש; שהרי די בכך שתחילת התפילה סמוכה לזמן הנץ החמה המדויק.
 [שו"ע נח, א, משנ"ב ז, וביה"ל ד"ה כמו; בו"מ דרשו, 9]

מצוה מן המובחר לקרוא את קריאת שמע עם ברכותיה בסמוך לזמן 'הנץ החמה', דהיינו תחילת הראות השמש בעולם, ולהתחיל את תפילת 'שמונה עשרה' מיד עם הנץ החמה. ונוהג זה, מכונה 'פְּוֹתִיקִין'.
 ובדורות האחרונים התעורר פולמוס בנוגע לזמן הנץ החמה לתפילה - האם לקובעו על פי הנץ החמה 'המישורי', המחושב לפי אופק ישר, ללא התחשבות בהרים ובגבעות; או לפי הנץ

* תוכנית יומית מענייני דיומא

בהגשת הרב אברהם פוקס

* מידע כולל לנבחני דרשו על מועדי

המבחנים מסלולי הלימוד ועוד

* שיעורים על הדף היומי

הירושלמי בעברית ובאידיש

* שיעורי משנה ברורה לפי

סדר דף היומי בהלכה

* שיעורים על הדף היומי ועל כל

הש"ס ממבחר מגידי השיעורים

* שיעורים מבוארים בעיון לביאורי

תוס' על פי סדר הדף היומי

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' *4992 או 077-2222-666